

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
HET RIJNLANDS LYCEUM DAVOS (PRIMAIR ONDERWIJS)**

School : het Rijnlands Lyceum Davos (primair onderwijs)
Plaats : 7270 DAVOS PLATZ
BRIN-nummer : 28GW
Onderzoeksnummer : 93034

Datum schoolbezoek : 28 en 29 maart 2007
Datum vaststelling : 24 april 2007

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL	7
3 BESCHOUWING	11
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	15

1 INLEIDING

Het periodiek kwaliteitsonderzoek

Op 28 en 29 maart 2007 bezocht de Inspectie van het Onderwijs het Rijnlands Lyceum Davos (primair onderwijs) in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de kernindicatoren van een aantal kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde toezichtkader primair onderwijs 2005.

Bij dit PKO doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om kernindicatoren die betrekking hebben op het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve en zelfstandige rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

In de brochure 'Toezichtkader PO 2005' vindt u achtergrondinformatie over de indicatoren die de inspectie bij haar toezicht in ogenschouw heeft genomen. U kunt deze brochure downloaden van de website van de inspectie: www.onderwijsinspectie.nl.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alleen de kernindicatoren te onderzoeken maar meer indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan één document ingestuurd dat op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking heeft, het zelfevaluatie-instrument van de Stichting NOB.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd. Ook de vragenlijst periodiek kwaliteitsonderzoek is bij de analyse betrokken.
- Schoolbezoek, waarbij in een alle groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van uiteenlopende lessen.

- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de kernindicatoren gesprekken gevoerd met de schoolleider.
- Op uw school is verder een gesprek gevoerd met leerlingen en leraren.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de schoolleider en het team. Daarna zijn de bevindingen per telefoon besproken met de Directeur Internationaal van het Rijnlands Lyceum.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingskader primair onderwijs. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van het Rijnlands Lyceum Davos (primair onderwijs)

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.		●		
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.		●		
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	

Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.			●	
3.4 De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
3.5 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
3.6 De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	

Tijd	1	2	3	4
4.4 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	
4.5 De school stemt de hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	

Pedagogisch handelen	1	2	3	4
5.3 De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.				●

Didactisch handelen	1	2	3	4
6.1 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
6.3 De leraren leggen duidelijk uit.			●	
6.5 De leraren geven expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren.			●	

Afstemming	1	2	3	4
7.1 De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch.			●	
7.3 De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
8.1 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	
8.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.			●	

Sfeer op school	1	2	3	4
9.3 De ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			●	

Begeleiding	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Zorg	1	2	3	4
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.			●	

Resultaten	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		

Ontwikkeling van leerlingen	1	2	3	4	5
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. 13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			●		

3 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op de school.

3.1 Uitgangssituatie

Het Rijnlands Lyceum Davos (RLD) is gehuisvest in een vleugel van Hochbirgsklinik Davos-Wolfgang te Zwitserland. Deze gespecialiseerde kliniek ligt op 1600 meter hoogte en telt 50 bedden voor Nederlandse patiënten (kinderen en volwassenen) met ernstige allergische astma. De school verzorgt zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs voor jongeren die worden behandeld in de kliniek.

Het primair onderwijs telde tijdens het inspectieonderzoek vier leerlingen (één leraar) en het voortgezet onderwijs veertien leerlingen (twee leraren). Beide afdelingen worden aangestuurd door een schoolleider en beschikken over 'eigen' goed ingerichte lokalen, waar de leerlingen onder andere gebruik kunnen maken van computers met een internetaansluiting. Daarnaast zijn er enkele kleine ruimtes waar één of twee leerlingen kunnen werken. Tijdens de pauzes maken de leerlingen gebruik van het zogenaamde pauzelokaal, dat tevens de televisie- en videoruimte is.

De leerlingen van het primair onderwijs volgen in Davos regulier onderwijs. Dat wil zeggen dat zij 'gewoon' naar school gaan. Ze krijgen les in een kleine groep. Door de individuele aanpak kan veel aandacht worden besteed aan de verbetering van het zelfvertrouwen. De leraar zorgt er voor dat eventuele achterstanden die zijn ontstaan als gevolg van ziekteverzuim, worden ingehaald. Daarvoor zijn diverse methodes beschikbaar. Er is een schoolbibliotheek en de leerlingen kunnen eveneens gebruik maken van de bibliotheek en de videotheek van de kliniek.

Tijdens hun verblijf werken de leerlingen uit de boeken van hun eigen school in Nederland. Ze nemen deze boeken zelf mee en werken (als dat mogelijk is) gelijk op met hun klasgenootjes in Nederland en maken ook dezelfde toetsen. Tussen de leraar in Davos en de leraren in Nederland vindt intensief mailcontact plaats. Ook de leerlingen mailen regelmatig met leerlingen van hun school in Nederland. Waar mogelijk zet de school webcams in.

Het past bij deze school die is gehuisvest in een kliniek dat er intensieve afstemming is tussen de leraar van de school en het team van behandelaars. Met onder andere de fysiotherapeuten, kinderartsen en psychologen is er wekelijks overleg en afstemming. Deze multidisciplinaire benadering levert een wezenlijke bijdrage aan het herstel van de leerlingen die er doorgaans voor een periode van drie maanden verblijven. Die periode kan verlengd worden op medische indicatie. De ervaring leert dat diverse leerlingen na verloop van tijd opnieuw voor behandeling naar Davos moeten terugkeren.

In de context van de school spelen drie belangrijke factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs: de toekomstige samenstelling van het team, de huisvesting en de contacten met de kliniek.

Het huidige schoolteam van drie leraren zal naar alle waarschijnlijkheid in het komende schooljaar wijzigen van samenstelling. Een van de leraren uit het voortgezet onderwijs die lang aan de school is verbonden, verlaat de school aan het eind van het schooljaar. Daardoor zullen de nieuwe teamleden opnieuw een hechte samenwerkingsband moeten opbouwen. Die situatie merkt de inspectie als een fors aandachtspunt aan, dat van de betrokkenen en de schoolleider in het komende schooljaar de nodige energie en inzet zal vragen. De huisvesting van de basisschool biedt bij het huidige leerlingenaantal voldoende ruimte en mogelijkheden voor het onderwijs dat het team voor ogen staat. Daar waar dat noodzakelijk is, kunnen leerlingen gebruik maken van een extra ruimte die recentelijk beschikbaar is gekomen en die nog verder moet worden ingericht.

De derde en laatste factor die van positieve invloed is op de kwaliteit van het onderwijs is de samenwerking tussen het onderwijsteam en het team van behandelaars. Na een periode waarin deze samenwerking op een laag pitje stond, is deze opnieuw op het niveau gebracht dat noodzakelijk is voor een verantwoorde integrale benadering van de leerling.

3.2 Algemeen beeld

In het onderzoek van de inspectie stond de vraag centraal of het onderwijs op het RLD van voldoende kwaliteit is. De inspectie concludeert dat verreweg het merendeel van de kwaliteitsindicatoren voldoende scoort en dat van een tweetal de kwaliteit kan worden verbeterd.

Vooral in de sfeer van het onderwijzen en leren in de groepen, is het beeld gunstig en zijn de inspectieoordelen positief. Indicatoren van de onderwijstijd, pedagogisch en didactisch handelen, alsmede van de zelfstandigheid van de leerlingen beoordeelt de inspectie als voldoende. Het pedagogisch handelen waardeert ze als goed. Dat betekent dat de school zich na het periodiek kwaliteitsonderzoek van 2005 verbeterd heeft. Er is hard gewerkt aan de invoering van toetsen, de onderwijshandelingsplannen en het leerlingvolgsysteem (lvs). In de sfeer van de kwaliteitszorg valt nog het een en ander te verbeteren.

Het team heeft kans gezien in de afgelopen twee jaar onder leiding van de schoolleider de relatie met het behandelteam van de kliniek te herstellen. In nauwe samenwerking stemmen school en behandelaars hun programma's op elkaar af. Dat is een groot verschil met de situatie van twee jaar geleden. Uit gesprekken met leerlingen blijkt dat zij plezier hebben in het onderwijs dat ze krijgen en dat ze tevreden zijn over de sfeer en de veiligheid op school.

De conclusie van dit periodiek kwaliteitsonderzoek is dat de school zich in de afgelopen periode in positieve zin heeft ontwikkeld. Het is nu zaak de verworvenheden met alle betrokkenen goed te borgen en de puntjes op de i te zetten. De inspectie neemt de school op in de reguliere toezichtplanning en zal de kwaliteit van de school in principe over vier jaar opnieuw onderzoeken.

3.3 Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt twee soorten opbrengsten van het onderwijs: eindopbrengsten (resultaten van leerlingen aan het eind van het basisonderwijs) en tussentijdse opbrengsten (resultaten tijdens de schoolloopbaan van leerlingen). Ze kijkt daarbij voor Nederlandse taal naar technisch en begrijpend lezen en spelling en naar rekenen en wiskunde. Bij kleine aantallen leerlingen oordeelt de inspectie vanwege mogelijke fluctuaties met enige terughoudendheid over de opbrengsten. Dat is dus op deze school aan de orde.

De beschikbare eindopbrengsten zijn van een voldoende niveau. Dat wil zeggen dat de leerlingen aan het eind van groep 8 op het niveau scoren dat op grond van hun kenmerken mag worden verwacht. Deze opbrengsten worden doorgaans door de moederscholen van de leerlingen met de Cito Eindtoets Basisonderwijs gemeten.

Het inspectieoordeel over de tussentijdse opbrengsten is eveneens 'voldoende'. Dat wil zeggen dat de resultaten van leerlingen voor de diverse aspecten van de Nederlandse taal en rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode tenminste op het niveau liggen dat op grond van hun kenmerken mag worden verwacht. Ook hier geldt dat de toetsen in de regel door de moederschool worden afgenomen. Als dat niet mogelijk blijkt te zijn, neemt de school in Davos deze af en communiceert de resultaten met de moederschool. Dat is van groot belang voor de continuïteit van het onderwijs bij terugkeer van de leerlingen naar Nederland.

Kwaliteitszorg

De inspectie constateert dat de school in de afgelopen periode planmatig heeft gewerkt aan verbeteractiviteiten. Twee andere onderdelen van de kwaliteitszorg staan echter nog in de kinderschoenen en scoren daarom onvoldoende (zie de indicatoren 1.2 en 1.3). Ze zijn in beperkte mate ontwikkeld en dragen nog in onvoldoende mate bij aan handhaving van bestaande kwaliteit.

Het eerste punt heeft betrekking op het verantwoording afleggen aan betrokkenen over de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. De inspectie geeft de school in overweging de verbeterplannen daarvoor jaarlijks concreter uit te werken in een jaarplan. In dat jaarplan kan de school de resultaten van verbeteracties in het afgelopen jaar evalueren en anticiperen op verbeteringen die in het komende schooljaar worden uitgevoerd. Door het realiseren van een meer gestandaardiseerde vorm voor het rapporteren over de kwaliteit (in de vorm van jaarverslagen) krijgt de school beter inzicht in de ontwikkeling van de kwaliteit door de jaren heen. Jaarverslagen bieden daarenboven de mogelijkheid aan het bevoegd gezag en aan de ouders in de schoolgids en op de website van de school verantwoording af te leggen.

Het tweede punt betreft de evaluatie van het leren en onderwijzen. Binnen de huidige kwaliteitszorg blijft dit onderdeel onderbelicht omdat de school dat in onvoldoende mate systematisch evalueert. De inspectie mist bovendien de mogelijkheid voor leraren om bij elkaar, aan de hand van geëxpliciteerde observatieformulieren, kennis te kunnen nemen van hoe op de werkvloer wordt gewerkt. Voor de afstemming van aanpakken en werkwijzen van leraren zijn deze observaties van groot belang. Het team wil in de komende periode werk van dit punt maken.

Onderwijspraktijk

De inspectie beoordeelt de onderwijspraktijk als voldoende. Aan veel onderdelen heeft de school in de afgelopen twee jaar gewerkt.

Twee onderdelen kunnen door het team (ondanks de voldoende beoordeling) verder worden verbeterd.

Een eerste punt betreft de concreetheid van de doelstellingen in de onderwijshandelingsplannen. De huidige formuleringen zijn te globaal en daardoor te weinig richtinggevend voor het onderwijsleerproces en een gedegen evaluatie.

Een tweede aandachtspunt vormt het overbrengen van de beschikbare gegevens in het lvs. Deze gegevens kunnen digitaal worden opgeslagen. Dat gebeurt doorgaans ook, maar in drukke periodes (waarin veel kinderen in de kliniek worden opgenomen) ontstaat een achterstand. Die situatie dient te worden voorkomen, omdat een permanent zicht op geactualiseerde leerlinggegevens van cruciaal belang is voor de inrichting van het onderwijsleerproces en de ondersteuning van de leerlingen.

Beide aandachtspunten worden door de school meegenomen bij verbeteracties in de komende periode.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit PKO heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet. Enkele kleine opmerkingen met betrekking tot het schoolplan en de schoolgids heeft de inspectie met de schoolleider besproken. Deze verwerkt de opmerkingen te zijner tijd in het nieuwe schoolplan en in de nieuwe schoolgids.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een periodiek kwaliteitsonderzoek. In de tussenliggende periode vindt jaarlijks een digitaal onderzoek plaats.